

Сабақтың тақырыбы:

Географиялық карталар мен шартты белгілер.

Сабақтың мақсаты:

Географиялық карталар мен шартты белгілерді жіктеу;

Географиялық шартты белгілерді қолдана отырып, карталады оқу;

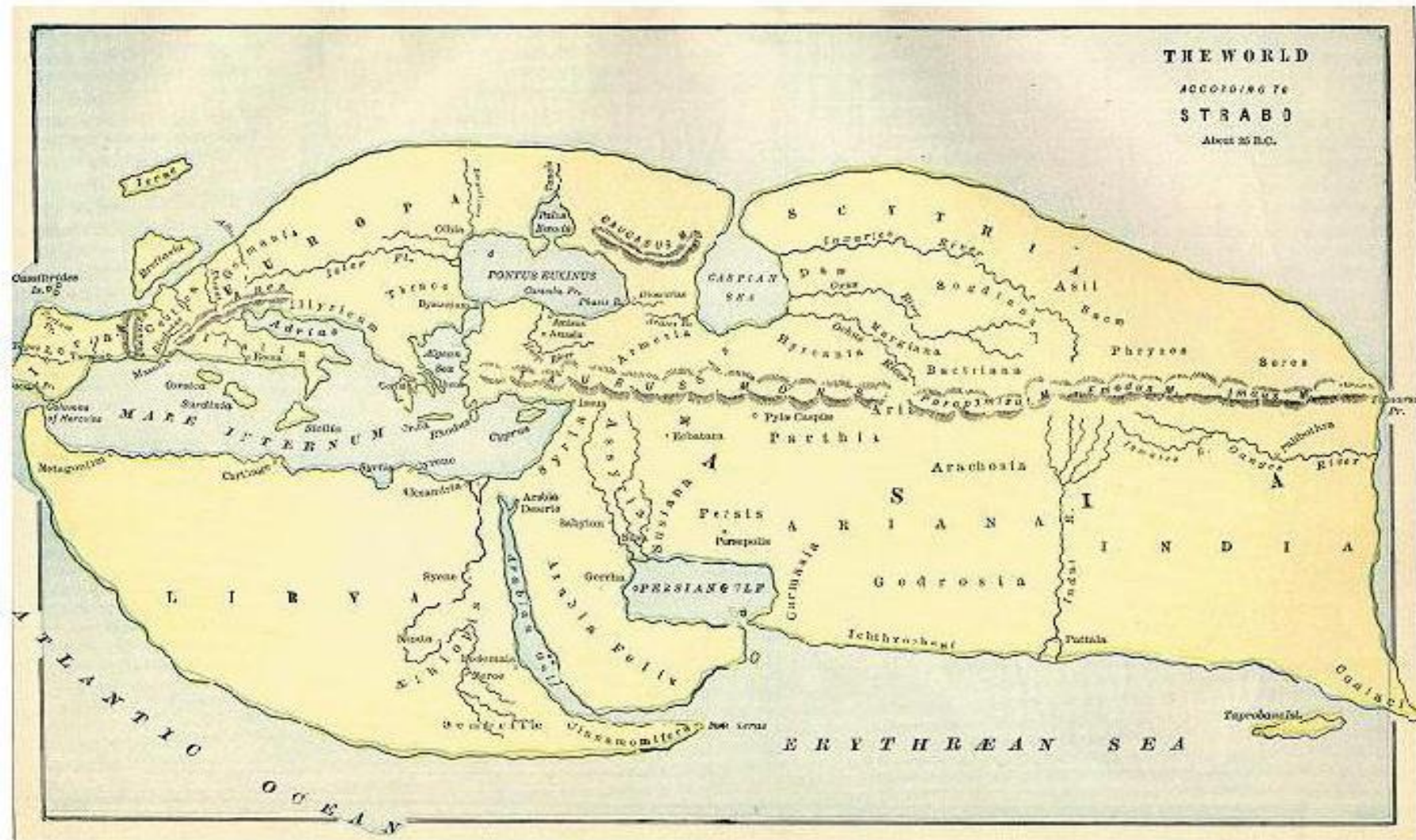
Бағалау критерийлері

- **Талдау.** Карталар мен пландардағы шартты белгілерді ажырата алады. Карталарды шартты белгілеріне қарай топтастырып, себебін түсіндіре алады.
- **Қолдану.** Физикалық карталарда берілген кез-келген елді шартты белгілерді қолдана отырып, сипаттай алады.

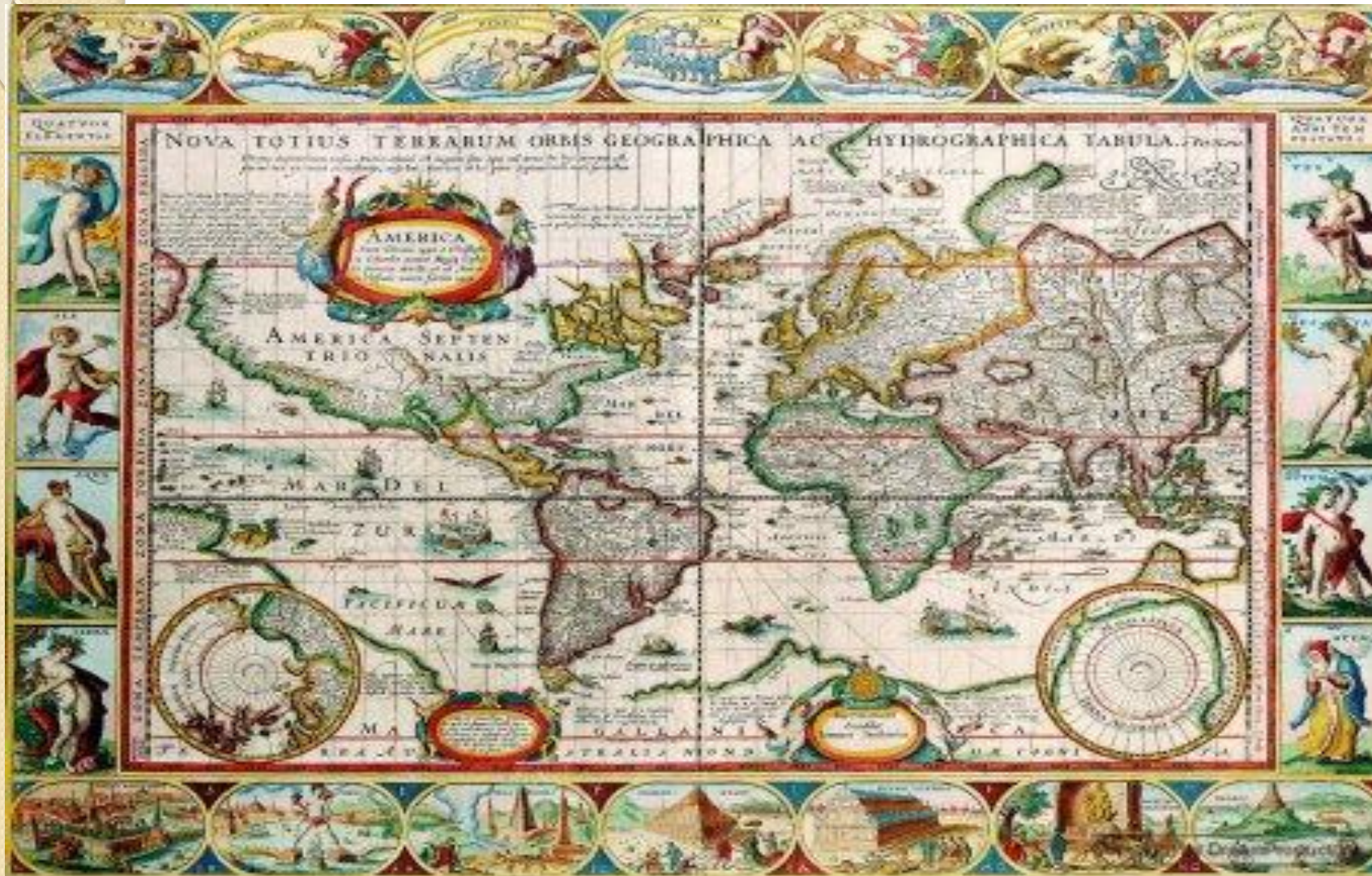
Ой-шақыру

- 1. «Алғашқы карталар туралы не білесіздер»?

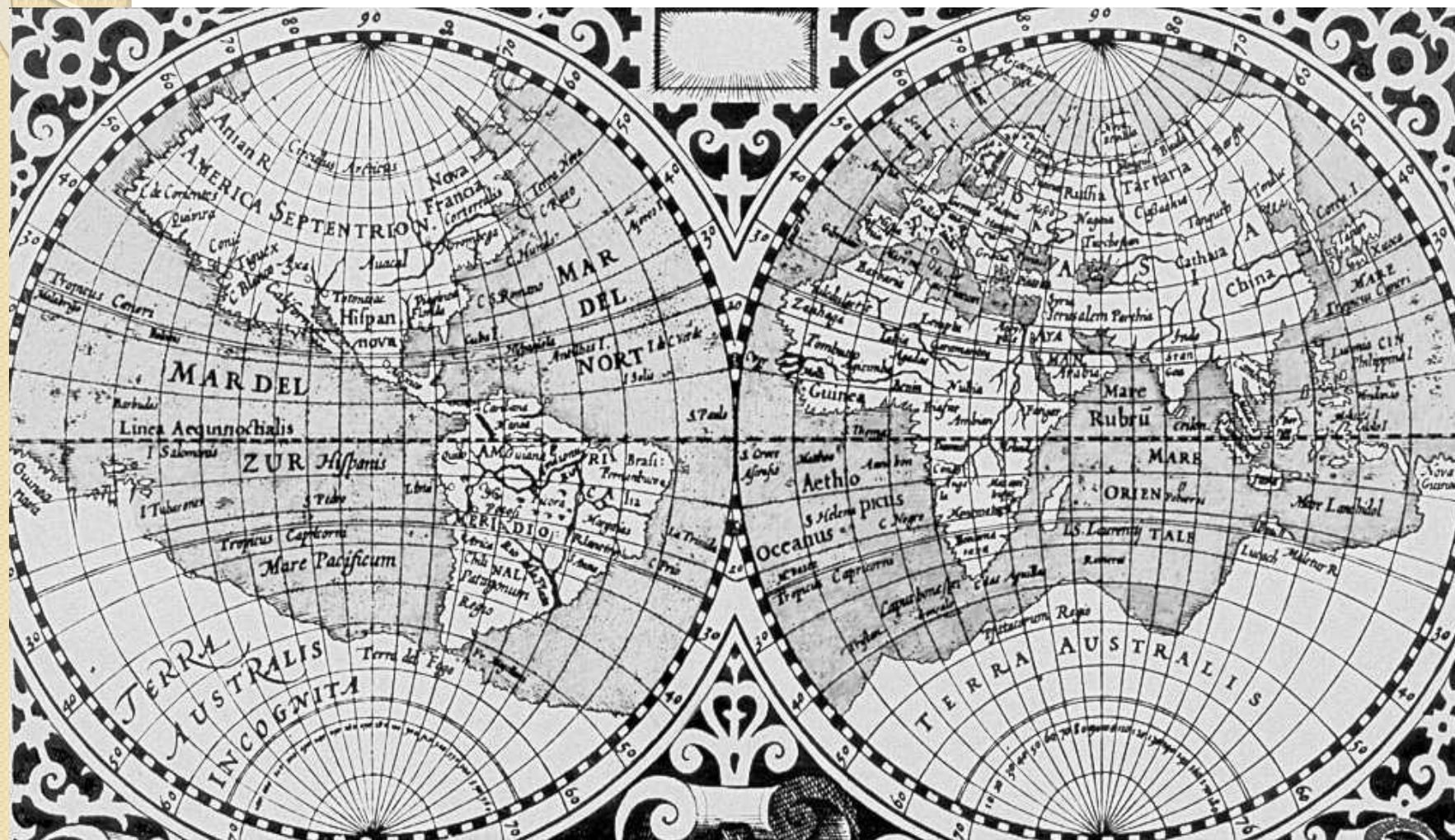
Страбон картасы

XV-XVII ғасырлардағы карталар

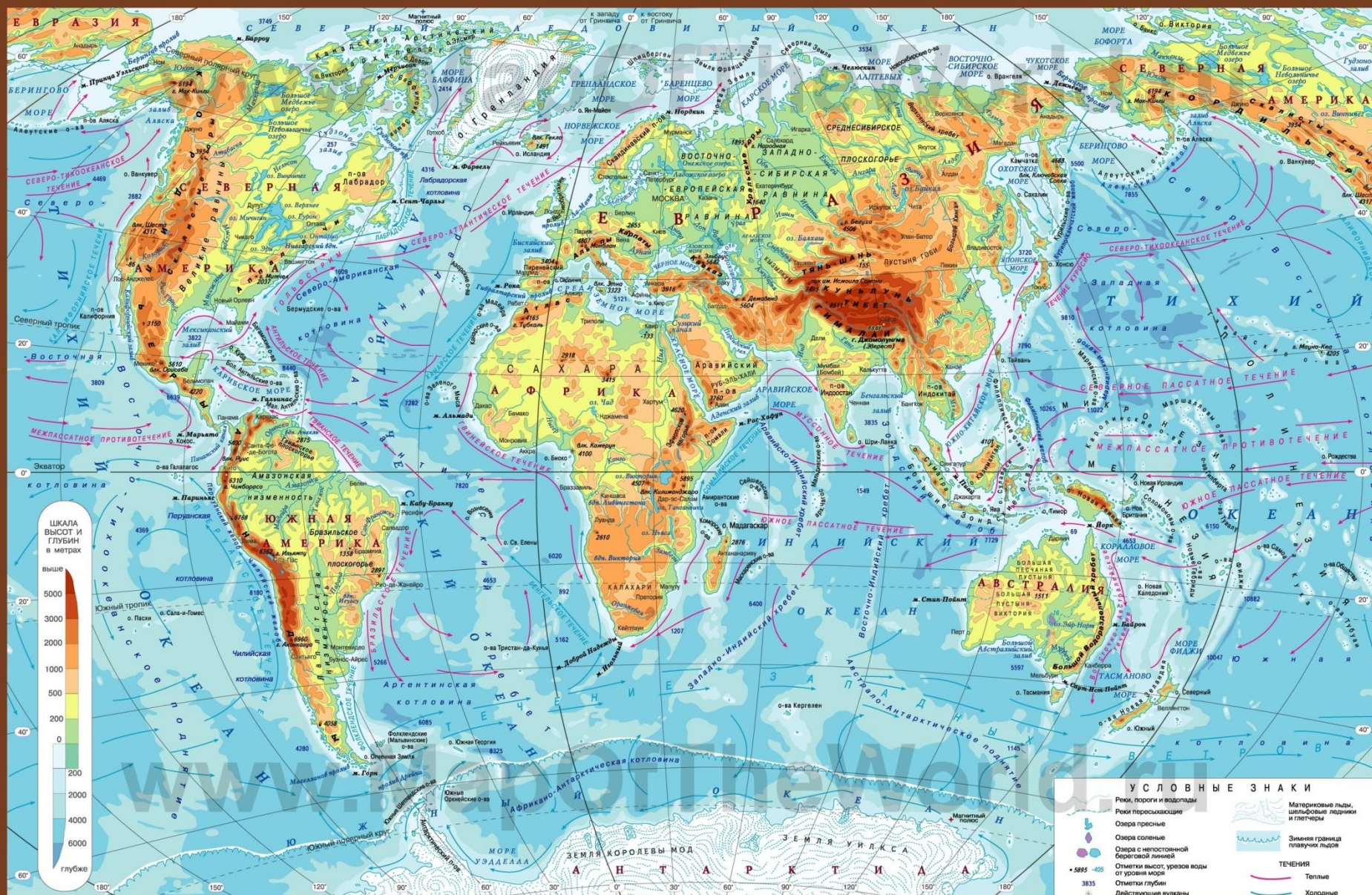
Г.Меркатордың картасы

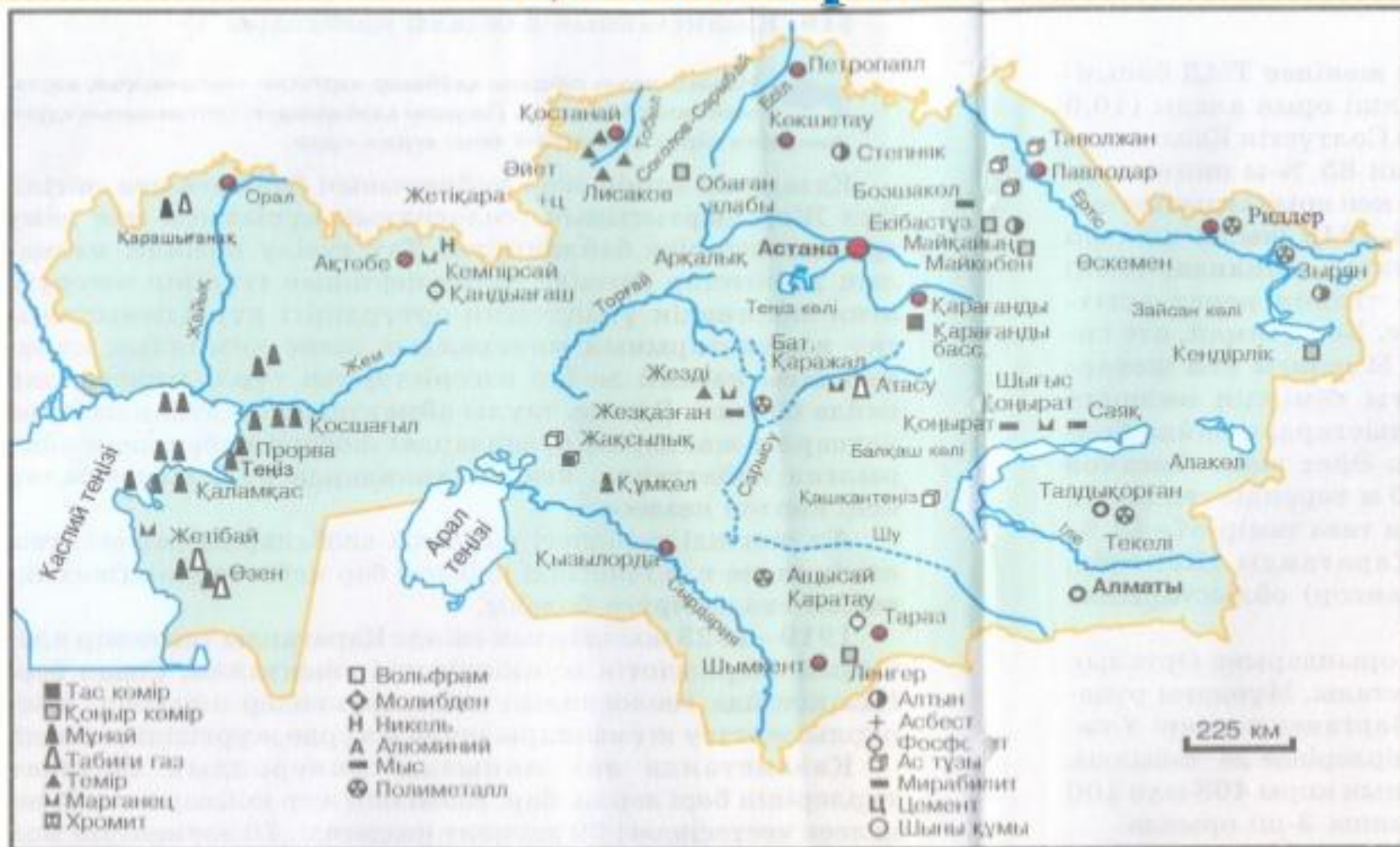
Терминдермен жұмыс.

- Масштаб,
- карта,
- картаның элементтері,
- градус торы,
- географиялық бойлық,
- географиялық ендік,
- географиялық координата,
- абсолюттік биіктік,
- салыстырмалы биіктік

Сыныппен жұмыс.

Қазақстанның пайдалы қазбалары

ЦИФРАМИ НА КАРТЕ ОБОЗНАЧЕНЫ

ГОСУДАРСТВА И ТЕРРИТОРИИ

ЕВРОПА				АЗИЯ				АФРИКА				АМЕРИКА			
1 Эстония	6 Лихтенштейн	10 Сербия и Черногория ⁷	13 Грузия	19 Палестинские территории ⁸	24 Катар	29 Бангладеш	33 Тунис	39 Кот-д'Ивуар	45 Центрально-африканская Республика	49 Бурунди	55 Гаити	61 Никарагуа			
2 Нидерланды	7 Словения	11 Македония	14 Армения	20 Израиль	25 Объединенные Арабские Эмираты	30 Камбоджа	34 Гамбия	40 Буркина Фасо	50 Замбия	56 Доминиканская Республика	62 Коста-Рика	63 Панама			
3 Бельгия	8 Хорватия	12 Албания	15 Азербайджан	21 Иордания	26 Корея Народно-Демократическая Республика	31 Малайзия	35 Гвинея-Бисау	41 Гана	51 Малави	57 Белиз	64 Суринам	65 Гватемала			
4 Люксембург	9 Босния и Герцеговина		16 Киргизия	22 Кувейт	27 Республика Корея	32 Бруней	36 Гвинея	42 Того	52 Зимбабве	58 Гватемала	66 Гайана (Фр.)	67 Гондурас			
5 Швейцария			17 Таджикистан	23 Бахрейн	28 Бутан		37 Свазиленд	43 Бенин	53 Свазиленд	59 Гватемала	68 Гайана (Фр.)	69 Гондурас			
			18 Ливан				38 Либерия	44 Экваториальная Гвинея	54 Лесото	60 Сальвадор	66 Уругвай				

Примечания.
1. Международно-правовой режим Антарктиды и других территорий, расположенных южнее 60° южной широты, регулируется Договором об Антарктике от 1 декабря 1959 г.

2. Будущее Западной Сахары подлежит урегулированию согласно соответствующим решениям ООН.

3. Майотта имеет статус «территориальной единицы» Франции. Генеральная Ассамблея ООН признает право Союза Коморских Островов на территорию Майотты.

4. Фолклендские (Мальвинские) Острова – спорная между Аргентиной и Великобританией территория; фактически является владением Великобритании с центром Порт-Стэнли.

5. Британская Территория в Индийском Океане (архипелаг Чагос) создана вопреки решениям Генеральной Ассамблеи ООН.

6. Палестинские территории (Западный берег реки Иордан и сектор Газа) оккупированы Израилем в 1967 г. В настоящее время в рамках мирного урегулирования на Ближнем Востоке идет процесс формирования палестинского самоуправления.

7. 3 июня 2006 г. по результатам референдума была провозглашена независимость Черногории; 5 июня 2006 г. провозглашена независимость Сербии.

----- Граница между Республикой Сербия и Республикой Черногория

-
- <https://www.youtube.com/watch?v=eYwpWBUQtBk>
  - «Географиялық карталар» бейнеролигі.

Жеке жұмыс. 20 минут.

- Жалпы географиялық және тақырыптық карталарды салыстыру.
- 1. Жалпы географиялық карталар және тақырыптық карталарда жер бетінің қандай көріністері бейнеленеді.
- 2. Жалпы географиялық және тақырыптық карталардағы масштабтың айырмашылығын түсіндіріңіз?
- 3. Жалпы географиялық және тақырыптық карталардағы шартты белгілердің айырмашылығын жазыңыз?
- 4. Географиялық карталар қандай әдістермен жасалады.

Рефлексия.

- Бүгінгі сабақта мен географиялық карталар туралы білдім;
- Географиялық карталар білуде қиындық болды;
- Менің өмірімде карталардың алатын орны.

● Атақты жазушы Ж.Верн романындағы басты кейіпкердің бірі Жердің ортасына саяхат жасау кезінде координатасы **64° с.е. 21°б.б.** болатын сөнген жанартаудың кратері арқылы өткен. Осы жанартау орналасқан аралды табыңыз.

-
- **Сабақтың тақырыбы:** Масштабты қолдану арқылы арақашықтықты есептеу.

- Географиялық координаталар

Сабақтың мақсаты:

- Географиялық координаталарды табу
- Масштабты қолдану арқылы арақашықтықты есептеу;

Бағалау критерийлері

- **Білу және түсіну.** Географиялық координат ұғымын (ендік, бойлық) біледі.
- **Қолдану.** Картаны қолдана отырып, кез-келген елді мекеннің координатасын анықтай алады.
- **Білу және түсіну.** Масштаб ұғымы мен оның түрлерін біледі.
- **Қолдану.** Масштабты қолдана отырып, карта бойынша елді мекендер арасындағы қашықтықты есептей алады.

Ой-шақыру.

- Масштабты қолдану арқылы түрлі есептерді шығарады.
- Мысалы: сандық масштабты атаулы масштабқа айналдыру.
- 1:10000
- 1:50000
- 1:1000 000

Картадағы екі қала арасындағы арақашықтықты есептеу.

- 1. Картада екі қаланың арақашықтығы 5 см-ге тең. Картадағы масштаб 1:8000 000. Қалалардың арақашықтығы нешеге тең.
- 2. Картада екі қаланың арақашықтығы 19 см-ге тең. Картадағы масштаб 1:8000 000. Қалалардың арақашықтығы нешеге тең.

-
- **Жұптық жұмыс. Географиялық координаталармен жұмыс жасау.**

Кері байланыс парағы

- 1. Мен бүгін сабақта..... жұмыс істедім.
белсенді
- 2. Бүгінгі сабақтағы өз жұмысыма .....
қанағаттанамын, қанағаттанбаймын.
- 3. Бүгінгі сабақ уақыты мен үшін .....**тез өтті, өтпей қойды**
- 4. Сабақта мен .....**шаршадым, шаршаған жоқпын**
- 5. Менің көңіл-күйім .....болды. **жақсы, жаман**
- 6. Сабақта танысқан материалдар мен үшін ..... **пайдалы, пайдасыз, қызықты, қызықсыз, оңай, қиын**